

VAARA-KIRJASTOJEN KÄYTTÖSÄÄNNÖT

1.1.2023 alkaen

Tervetuloa Vaara-kirjastojen
asiakkaaksi!

Vaara-kirjastoihin kuuluvat kaikki Pohjois-Karjalan alueen yleiset kirjastot. Vaara-kirjastot ovat kaikille avoimia. Niiden kokoelmat ovat maksutta kaikkien käytössä. Henkilökunta opastaa tiedonhaussa ja kirjastopalvelujen käytössä. Käytösäännöillä edistetään kirjastojen viihtyisyyttä, järjestystä ja turvallisuutta.

Tietosuoja

Vaara-kirjastoilla on yhteinen kirjastojärjestelmä ja lainaajarekisteri. Kirjastolla on oikeus käyttää asiakkaan ja hänen huoltajansa/vastuuhenkilönsä henkilötunnusta lainaajarekisterissään (Tietosuojalaki 1050/2018, 4 § ja 29 §). Asiakkaalla on oikeus tarkistaa, mitä häntä koskevia tietoja kirjaston tietokannoissa on, ja tarvittaessa korjata tai poistaa tietonsa (Tietosuoja-asetus 2016/679 artiklat 13–18). Ohje tietopyynnön tekemiseen löytyy rekisteriselosteesta. Vaara-kirjastojen rekisteriselosteet ovat nähtävillä kirjastoissa ja Vaara-kirjastojen verkkokirjastossa. Kirjaston yksilöiviä lainaaja- ja lainaustietoja ei luovuteta ulkopuolisten käyttöön.

Kirjastokortti

Ensimmäinen kirjastokortti on maksuton. Kortti on henkilökohtainen ja se on esitettävä aina aineistoa lainattaessa ja tarvittaessa muulloinkin kirjaston palveluja käytettäessä. Kirjastokortin saa kaikista Vaara-kirjastoista esittämällä valokuvalla ja henkilötunnuksella varustetun henkilötodistuksen ja ilmoittamalla osoitteensa Suomessa. Kirjastokortin saadessaan asiakas sitoutuu noudattamaan Vaara-kirjastojen käytösääntöjä.

Jos asiakkaalla ei ole suomalaista henkilötunnusta, on kortti voimassa vuoden kerrallaan.

Alle 15-vuotias saa kirjastokortin huoltajan tai muun täysi-ikäisen vastuuhenkilön kirjallisella suostumuksella ja esittämällä henkilötodistuksen (esim. Kela-kortti). Aikuisen käyttöön tulevaa aineistoa ei saa lainata eikä varata lapsen kortilla. Kirjastot noudattavat pelien ja elokuvien ikärajoja.

Päiväkoti, koulu tai muu yhteisö voi saada yhteisökortin. Yhteisökorttia varten tarvitaan yhteisön yhteystiedot ja vastuuhenkilön allekirjoittama ilmoittautumislomake. Kortti on voimassa vuoden kerrallaan.

Asiakas tai yhteisö on vastuussa kirjastokortillaan lainatusta aineistosta sekä lainojen uusimisesta ja palauttamisesta. Vastuuhenkilö on vastuussa alle 15-vuotiaan lainoista. Kortin katoamisesta on viipymättä ilmoitettava kirjastoon, jolloin kortti asetetaan käyttökieltoon. Kortin omistaja tai vastuuhenkilö on vastuussa ennen katoamisilmoitusta lainatusta aineistosta.

Myös nimen ja yhteystietojen muutoksista on ilmoitettava kirjastoon. Jos asiakkaan nimi muuttuu, tehdään asiakkaalle uusi kirjastokortti. Nimenmuutos tulee tehdä kirjastossa paikan päällä käymällä. Asiakkaan tulee esittää uudella nimellä oleva henkilöllisyystodistus. Verkkokirjastossa voi itse tarvittaessa muuttaa yhteystietonsa sekä varaustunneitsensa.

PIN-koodi

Asiakas saa kirjastokorttiinsa PIN-koodin. Kirjastokortin numerolla ja PIN-koodilla asiakas voi tehdä verkkokirjastossa varauksia, uusia lainoja, maksaa maksuja, pyytää yhteystietojen päivitystä ja käyttää e-aineistoja. PIN-koodia tarvitaan myös lainausautomaateilla ja omatoimikirjastojen käyttämiseen.

Aineiston uusiminen ja palauttaminen

Aineiston laina-aika on aineistosta riippuen 1–28 vuorokautta. Osalla aineistosta voi olla poikkeavia lainauskäytäntöjä (esimerkiksi urheiluvälineet ja pikalainat). Aineisto tulee palauttaa tai uusia viimeistään eräpäivänä.

Laina-aika umpeutuu eräpäivänä kirjaston aukioloajan päättyessä ja verkkokirjastossa vuorokauden vaihtuessa. Asiakas voi uusia lainansa 7 kertaa, jollei siitä ole varauksia. Lainauskielto estää uusinnan.

Aineiston voi palauttaa tai uusia missä tahansa Vaara-kirjastossa. Lainat voi uusia myös puhelimitse tai verkkokirjastossa.

Aineistoa voi palauttaa myös omatoimi- ja itsepalveluaikana automaattilla.

Jos kirjastossa on palautusluukku, asiakas voi palauttaa lainoja siihen omalla vastuullaan. Palautusluukkuun palautetut lainat kirjataan palautetuiksi kirjaston seuraavana aukiolopäivänä.

Aineiston varaaminen

Vaara-kirjastojen omista aineistoista voi tehdä maksutta varauksia. Varauksista saa saapumisilmoituksen joko sähköpostiin tai tekstiviestinä. Noutamattomasta varauksesta aiheutuu maksu (ei koske alle 15-vuotiaita). Saapuneen varauksen voi perua ottamalla yhteyden kirjastoon ennen noutoajan päättymistä. Varausten lukumäärä on rajoitettu.

Kaukopalvelu

Aineistoa, jota ei ole Vaara-kirjastojen kokoelmissa, voidaan tilata kaukolainaksi muista kirjastoista. Tilaaminen on maksullista. Asiakkaalla on oltava Vaara-kirjastojen kirjastokortti.

Omatoimikirjastopalvelu

Useita Vaara-kirjastojen toimipisteitä on mahdollista käyttää myös palveluaikojen ulkopuolella omatoimisesti. Nämä toimipisteet ovat omatoimikirjastoja.

Omatoimikäyttö on maksutonta ja toimii pääsääntöisesti kirjastokortilla.

Henkilö- tai yhteisökohtaisen omatoimikäyttöoikeuden saa käymällä paikan päällä omatoimikirjastossa allekirjoittamassa omatoimisopimuksen. Omatoimikirjastoilla voi olla myös kirjastokohtaisia ohjeita ja sääntöjä.

Maksut ja aineiston korvaaminen

Vaara-kirjastojen aineistojen käyttö, lainaus, varaaminen sekä ohjaus ja neuvonta kirjastoissa on maksutonta. Myös kotipalvelu on maksutonta. Lasten ja nuorten aineistoista peritään palautuskehotuksista ja perimisestä aiheutuneet kulut, mutta ei myöhästymismaksuja.

Lainaja saa halutessaan sähköpostiinsa maksuttoman ilmoituksen lainan lähestyvistä eräpäivästä. Myös lainaus- ja palautuskuitit on mahdollista saada sähköpostiin.

Myöhästymismaksu peritään myös siinä tapauksessa, että lainojen uusiminen ei ole onnistunut verkkokirjaston käyttökatkoksen tai muun teknisen häiriön takia. Kirjasto ei ole vastuussa ilmoitusten perillemenosta.

Maksullista on muun muassa:

- eräpäivän jälkeen uusittu tai palautettu laina, josta peritään myöhästymismaksu
- palautuskehotukset ja laskut
- noutamaton varaus
- kaukolainaus Vaara-kirjastojen ulkopuolisista kirjastoista
- kirjaston vahingoittunut, kadonnut tai palauttamaton aineisto
- uusi kirjastokortti kadonneen tai vahingoittuneen tilalle

Asiakkaan on korvattava vahingoittunut aineisto vastaavalla aineistolla tai maksamalla siitä korvaushinta. Osaa aineistosta, esimerkiksi elokuvatallenteita, ei voi korvata vastaavalla tallenteella tekijänoikeusmaksujen takia. Korvaushintoja ei palauteta takaisin asiakkaalle. Kirjasto ei ole korvausvelvollinen, mikäli lainattu tallenne vahingoittaa asiakkaan laitteita.

Maksuja voi maksaa kaikissa Vaara-kirjastoissa sekä verkkokirjastossa.

Lainaussuhteesta aiheutuvat erimielisyydet ja maksuvelvollisuudet käsitellään kärjäoikeudessa.

Maksuista johtuva lainauskielto

Jos maksut ylittävät Vaara-kirjastojen määrittelemän lainauskieltorajan, asiakas joutuu lainauskieltoon. Lainauskieltoon johtavia maksuja kerryttävät myöhästymismaksut, varatun aineiston noutamatta jättäminen ja tilavuokrat.

Lainauskiellossa oleva asiakas voi käydä kirjastossa sekä käyttää kirjastotiloissa niiden kokoelmia ja laitteita.

Lainausoikeuden saa takaisin maksamalla kertyneet maksut.

Kirjaston käyttökielto

Kirjastossa on käyttäydyttävä asiallisesti. Häiriötilanteissa ja turvallisuuden vaarantuessa sovelletaan järjestyslakia. Henkilökunta voi määrätä häiriötä tuottavan asiakkaan poistumaan kirjaston tiloista.

Asiakkaan häiritsevä käyttäytyminen henkilökuntaa tai toista asiakasta kohtaan kielloista huolimatta voi johtaa käyttöoikeuden määräaikaiseen menettämiseen. Käyttöoikeuden voi menettää myös kirjaston omaisuuden turmelemisesta. Kirjallisen käyttöoikeuskiellon määrää kunnan vastaava toimielin tai viranhaltija. Ennen kiellon antamista asiakasta on kuultava. Käyttökiellosta tehdään viranhaltijapäätös, johon asiakas voi vaatia oikaisua. Käyttökiellon kesto voi olla enintään 30 päivää.

Muuta

Lisätietoja Vaara-kirjastojen palveluista, voimassa olevat käytösäännöt ja kuntakohtaiset maksut sekä lainojen ja varauksien määrää koskevat rajoitukset ovat luettavissa kirjaston verkkosivuilta: vaara.finna.fi. Verkkosivuilta löytyvät myös rekisteriselosteet.

Kirjastoa koskevat toivomukset ja palautteet voi antaa henkilökunnalle tai ilmoittaa verkkosivuilta löytyvällä palautelomakkeella.

Vaara-kirjastot varaa oikeuden tehdä muutoksia käytösääntöihin.

Joensuun kulttuuri- ja liikuntalautakunta 23.11.2022 § 91

Vaara-kirjastojen toimipisteet kartalla [Google Mapsissa](#)

